

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Exegesis Euangelij Lucæ XXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

cuius amore & fide libenter omnem presentis vite miseriam tolerarunt, ut in eius membris possent annumerari. Et nunc post breues exilij perpassos labores, viuunt felices cum Christo: contra vero persecutores eorum, & impij omnes huius mundi voluptatibus dediti, protrusi sunt in ignem æternum, ut illis semper malè habeant, qui hic noluerunt exiguos pro Christo & pietate labores perferri.

EXEGETIS EVANGELII EIUSDEM FESTI

Luca vigesimo primo.

Dominus noster Iesus Christus omnium martyrum caput & princeps, ac signifer filij charissimi, in huius diei Euangelio suis martyribus prædicit primo quidem calamitates, bella, aliaque huius mundi mala: deinde persecutiones, quas ipsi pro eius nomine perpetuerentur, ut eos ad mundi ac omnium rerum mundanarum contemptum accendat, & ad mala mundi, & hominum impiorum iniurias fortiter perferendas bene instructos & animatos reddat. Minus enim feriunt iacula præuisa. Vbi animaduertimus pijsissimi Saluatoris erga electos suos summam charitatem ac beneuolentiam, qua ferre non potuit, ut improuisi ab hostibus impeterent: sed longè ante voluit esse præmonitos, ut sese commodius præpararent, & annos suos aduersum impendentes inimicorum insultus confirmare possent. Ait ergo:

Gregorius.

Quum audieritis prælia & seditiones, nolite terri. Oportet primum hæc fieri: sed nondum statim finis.

Mundus iste, id est, homines mundo huic dediti nunquam possunt quiescere, nunquam vera pace & tranquillitate gaudere. Quare hoc? Quia contempto aut posthabito Deo, spreteque bonis cælestibus, totos sese ad terrena conquirenda, ad opes cumulandas, ad capeffendos honores transferunt. Inde ergo necesse est varijs eos flagrare cupiditatibus: quæ quum sint inexplebiles, innumeras vitiorum perturbationes in miseris excitant: sicque fit ut quoties alij vident se ab alijs vel diuitijs, vel potentia, vel honoribus superari, torqueantur inuidia, cupiantque & nitantur illis se exæquare, imo etiam excellere. Hinc iam oriuntur bella inter reges & principes: & seditiones in ciuibus: dumque putant felices se fore, si suis cupiditatibus obsequentes, victoria potiuntur, non intelligunt miseri, se ea ratione non ad felicitatem propius accedere, sed multo longius ab ea remoueri. Qui si forte sua contenti viverent, discerentque vitijs & cupiditatibus suis dominari, iam planè in humanis rebus pacata essent omnia. Sed quia impij semper ut mare feruent, varijs exagitati perturbationibus, necesse est crebra ac penè perpetua in terris bella existere, seditionesque grassari, ut se mutuo affligant, vexent, perturbent, qui ab illo summæ pacis ac suauissimæ tranquillitatis fonte Deo sese abiungunt, & cordibus ac animis terræ affigunt.

Bella & seditiones unde oriuntur.

Esaiæ 57.

Itaque Dominus hortatur martyres suos, ut auditis prælijs, quæ sunt hostium, & seditionibus, quæ sunt ciuium, non terreantur. Oportet enim Deo ob hominum castiganda flagitia iustè id permittente, hæc primum fieri: sed nondum statim finis, donec sit mundi finis, & impij pacis inimici in carcerem tar-

Et dum
contemnen-
di ac fugien-
di ratio qua.

rem tartareum simul omnes demergantur, atque illic summo odio & acer-
bissima animorum dissensione sese inuicem sine fine affligant: electique om-
nes illis ablatis, summa & æterna ac imperturbabili pace fruuntur cum
Deo Patre & creatore suo. Siquidem tum demum, non ante, finis erit bello-
rum ac seditionum & malorum omnium. Atque hæc non minima ratio
est mundum contemnendi, quod semper calamitatibus ac tumultibus ple-
nus sit: quod tamen pro dolor cæcis hominum mentes ab illius amore a-
uellere non potest.

Tunc dicebat illis: Surget gens contra gentem, & regnum
aduersus regnum: & terræ motus magni erunt per loca, &
pestilentia & fames: terroresque de caelo, & signa magna e-
runt.

His verbis Dominus, quod prius generalius dixerat, specialius exprimit.
Et reuera nos hodieq; experimur hæc ipsa omnia, quæ tum à Domino præ-
dicta sunt. Continuis Ecclesia bellicis cladibus affligitur, & Christiani in
Christianos plusquam leonina feritate incurrunt, & quasi non satis multos
habeat Ecclesia hostes externos, intestinis atteritur bellis, ut nihil iam aliud
superesse videatur, nisi, ut ipse Dominus ait *regnum in regno, ipse unusquisque penitus
desoletur*. Verum inter hæc pro omnes animis in Deum erectis, consolari sese
debent, quod mala isthæc non solum non æterna, sed nec diuturna sint fu-
tura. Seminant interim in lachrymis, & euntes eant ac lugeant cum sanctis
omnibus, postea in gaudio messuri. Si qua patiantur temporalis substantiæ
detrimenta, ferant ut poterunt, certi se aliam habere hæreditatem, quam
nullus eripere queat. Hæc autem omnia, quæ hic Dominus commemorat,
puta bella, terræ motus, pestilentia, fames &c. nihil sunt aliud, quam
amantissima optimi creatoris comminationes, & vera paternæ castigationes,
quibus id solum optat efficere, ut tamen quandoque calcatis vicijs res-
piscamus, & suæ voluntati morem geramus. Alioqui sane non delectatur
miserijs & afflictionibus nostris. Sed quia videt prosperis successibus nos
nimium seduci, & ad perpetranda mala plus satis proclives reddi, subinde
affligi nos sinit, ut ad animum redeamus, & mores nostros corrigamus.
Vbi autem nihil proficiunt temporalia illius flagella, necesse est ira semper
ternæ absque vlla misericordia sentiat: idque tanto durius, quanto maior
benignitas & clementia nobis prærogata est. Sic olim populum Isra-
litarum in idolatriæ crimen pronissimum crebris hostium incuribus, diuersis-
que morbis & calamitatibus premi sinebat: & quoties sese emendassent,
parebat oppressis. At vbi tandem in sua malitia perseverabant, obstinati
abiecit eos penitus: & ita vsque hodie electus ille populus profusus est a Ie-
rusalem à Deo, & vbiq; contemptui habetur. Timeant ergo quicumque flagel-
lis Dei non erudiuntur ad iustitiam, ne & ipsis similia eueniant. Iustus Do-
minus, & iustitias dilexit. Libenter parcit pœnitentibus, sed obduros per-
cutit acerbissime. Quod autem hic dicitur de terroribus & signis magnis fu-
turis de caelo, & nos itidem frequenter experti sumus, atque vtinam cum a-
liquo fructu nostro. Quicquid agat Deus, quantumuis terreat, quamlibet
diras intentet minas, nos semper iidem sumus: & sicut olim Hierosolymitæ
licet

Matth. 24.
Lucæ 21.

Psal. 125.

Tob. 3.

Electos suos
cur Deus in
mundo aff-
ligi permit-
tat.

Iudicum 10.

Psal. 10.

licet horrendas easque frequentes non multo post occisum Saluatorem cernerent visiones, plenas terroris & comminationis, nihilo secius corrigi noluerunt, donec per Romanorum exercitum deleri sunt & in seruitutem redacti ita & nos praefractis animis in eodem semper vitiorum luto haeremus, nec ad poenitentiam compungimur, quamuis dure castigati, donec furor Domini totum in nos sese effundat, mergatque nos in poenas sempiternas. Et quae potest maior esse infamia, quam re ipsa manifestam Dei iram in dies experiri, & tamen quasi nihil ad nos pertineat, animis dissolutis negligere ac floccipendere?

Sed ante haec omnia iniicient vobis manus suas & persequentur, tradentes in synagogas & custodias: trahentes ad reges, & praesides propter nomen meum.

Hic iam Dominus martyribus suis praedicat mala ipsis euentura. Atque haec innumeros propter Christi nomen perpeffos nouimus, idque tanto mentis vigore, tanta animi constantia, vt nullis vnquam modis potuerint à Christi confessione separari, imo verò haud secus ad ista, quam suauissimas epulas permultos properasse legimus, vtrique ob ingentem nominis Christi amorem, qui eos faciebat cuncta mortis discrimina omnigenosque cruciatus & persecutiones tyrannorum pro nihilo ducere vt Christum lucrifacerent. Operae pretium fuerit aedificationis causa vnum hic proferre exemplum viri nobilis ac illustris, nempe Gordij centurionis, de quo D. Basilus Magnus ad populum insignem habuit concionem, vbi inter caetera sic de eo ait: Tantum absiuit, vt intentatas horreret poenas, vt eas vltro in se prouocaret, supplicijque moras vehementer increparet. Quid, inquit, tardatis? Quid statis? Corripite corpus, membra frustratim caedantur. Denique quodcumque volueritis de me supplicium sumite. Nolite mihi beatam spem inuidere. Quanto enim mihi plus tormentorum accesserit, tanto plus referam premiorum. Res enim in hac vita aduersae, nobis apud Deum perpetuam pariunt voluptatem. Si vulnera mille ac cicatrices patimur, in resurrectione splendido induemur amictu. Pro contumelia atque ignominia, palmas coronasque assequemur. Pro vinculis & carcere, per ampla paradisi spacia lati vagabimur. Pro accusatione demum ac iniqua condemnatione, gloriam ex Deo & angelis referemus. Minae vestrae mihi semina sunt diuina, vnde immortalitatem perpetuaque gaudia metam. Damnum pro seculo me facere videor, si saepe varijsq; modis extingui, varijsq; pro Christo pati supplicia nequeo. Haec ibi.

Basilus.
Gordius Centurio martyr
ardentissimus.

Eiusmodi verò in sanctis martyribus constantiam & suppliciorum contemptum fecit amor Christi. Cum enim scirent se non ob scelera sua, sed propter nomen Domini Iesu poenis affici, promptissima alacritate festinabant ad mortem, certi nimirum se, tamen breui volentes, nolentes, mori oportere. Si ergo illi id, quo nihil est homini charius, id est, vitam ipsam pro Christo, ne illum offenderent, perdidere, quanto nos magis viles debemus voluptates contemnere, ne contra Dei praecipua agamus?

Amor Christi
quantum in
sanctis mar-
tyribus fece-
rit tomen-
torum con-
temptum.

Continget autem vobis in testimonium. Ponite ergo in cordi-

cordibus vestris non praemeditari, quemadmodum respondeatis. Ego enim dabo vobis os & sapientiam, cui non poterunt resistere & contradicere omnes aduersarij vestri.

Persecutio
impiorum
quomodo
fuerit sanctis
in testimoni-
um.

Martyribus Christi impiorum persecutio fuit in testimonium eximia ac insuperabilis charitatis eorum erga Deum. Facile est enim confiteri Christum, vbi nihil inde periculi meruitur: sed si non possis absque vitæ & rerum omnium iactura Christi nomen profiteri, ac nihilominus libera voce & sincero corde veritatem profiteris, id sanè magni est amoris argumentum. Ita martyribus Christi inuicta animi fortitudo, quæ nullis potuit frangi tormentis, quo minus Christum confiterentur, cessit in virtuti testimonium, vt vel ex eo ipso certum testatumque habeamus haud vulgari eos Christum amore esse prosequutos. Fuit etiam eis in testimonium, quia ob Christi fidem persecutiones & mortem perferendo, martyres, id est, testes Christi effecti sunt. Et quia non sua, sed Christi causa hæc perferabant, securos eos voluit esse Dominus, monuitque ne anxie secum perquererent, quid hostibus responsi darent, pollicens se eis tantam præstiturum sapientiam & eloquentiam, cui nemo posset resistere. Vbi rursus maxima elucet Dei benignitas erga suos electos. Omnem eis aufert formidinis materiam, quando nec id eis curæ esse finit, quemadmodum respondeant aduersarijs, siue ethnicis, siue iudæis, siue hæreticis, vel alijs Dei ac iustitiæ inimicis. Atque id apertissimis pius Dominus argumentis sæpè declarauit, quando etiam planè idiotis, aut teneris virginibus tantam indidit sapientiam, vt nedum à nemine potuerint superari, sed etiam ab illis victis quotquot eis resisterent. De beato Stephano pro martyre apertè dicit scriptura, quod hostes eius non potuerint resistere sapientiæ & spiritui qui loquebatur. Beatus ille homo, quem Christus inhabitat, & tanquam instrumento quodam pro sua arbitrio voluntatis vtitur, loquens per eum, & efficiens omnia opera illius.

Act. 7.

Trademini autem à parentibus, & fratribus, & cognatis, & amicis: & morte afficient ex vobis. Et eritis odio omnibus hominibus propter nomen meum. Et capillus de capite vestro non peribit.

Tormentorum
genus maxi-
mum quod-
nam sit.

Id verò tormentorum genus omnium longè acerbissimum est, quod ab amicis & sanguinis affinitate coniunctis infertur. Hic enim natura vim quandam patitur, & cum dolore corporis etiam animi diros sentit cruciatus, dum ab ipsis, vt ita dicam, visceribus suis summa crudelitate torquetur. Propterea etiam ipse Dominus Iesus proditoris sui iniquitatem tanto ferebat grauius, quanto illum sibi magis habebat intimum ac familiare, & in Apostolorum numerum ascieuerat. Testatur hoc illa vox Psalmis persona Christi: Si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem vtrique. Tu verò homo vnanimus, dux meus & notus meus, &c. Itemque illa: Homo pacis mea in quo perit, qui edebat panes meos, magnificauit super me supplantationem. Sed hoc ipsum debet consolari omnes, qui à suis propinquis infestantur, quod norunt Do-

Psal. 54.

Psalm. 49.

minum suum ab singulari discipulo proditum, idque pro vilissimo precio. Quod autem hic Dominus addit: Eritis odio omnibus hominibus propter nomen meum, reuera impletum est, & hodieq; impletur. Si quis olim Christum esset confessus, haud secus quam blasphemus & execrabilis ubiq; tractabatur: & hodie qui Christi nomen vita & moribus expriment, id est, qui Christi vestigijs ingrediuntur, apud omnes ludibrio habentur, & multa mala ferre coguntur ab impijs & stolidis hominibus, hoc solo nomine, quod Dominum Iesum imitantur, quod eius nomen iuste & pie & sobrie vniuerso sanctificare cupiunt. Verum sint bono animo, nec frangantur hominum vexationibus. Audiant promittentem Dominum, capillus de capite vestro non peribit. Scierunt olim in sanctos martyres Pagani, Iudei, Hæretici, ac alij inimici Dei. Sed quantum obsecro nocuerunt illis? Corpus occiderunt. Atqui corpus ipsum in extremo die longè gloriosius, prorsusq; impassibile & immortale excitabitur, tanto maiori fructurum beatitudine & splendore ac decore, quanto maiori fuerit in hac vita persecutio. Nihil ergo perit sanctis martyribus. Idemq; nihil poterunt nocere pijs persecutiones malorum, quandoquidem Dominus Deus omnia eis in summam mutabit gloriam.

In patientia vestra possidebitis animas vestras.

Ergo si vel totus hic mundus, & omnes pariter dæmones in vnum aliquem insurgant, tantum sit patiens, & quicquid ab illis infertur, tranquillè & placidè ferat, & nullum omnino detrimentum patietur. Sed quamuis corpus fortè extingatur, ac penitus in cineres redigatur, tamen animam nemo illi eripere poterit, ob patientiæ meritum, quæ hominem efficit Dominum ac possessorem sui. Qui autem impatiens est, dupliciter miser est, quia & præsentia & futura mala perpeti cogitur.

SERMO IN LODEM FESTO.

De commendatione patientiæ, & quam vitanda sit impatientia, & de laudibus sanctorum martyrum.

In patientia vestra possidebitis animas vestras Luca XXI. In mundo hoc pressuram habebitis, ait Dominus discipulis suis. Et omnes qui volunt pie vivere in Christo, persecutionem patientur, vtiq; ab impijs & dæmonibus, quibus pietas omnis crux est & tormentum. Necesse est igitur, vt quisquis instituit seruire & adhærere Deo, stet iuxta Sapientis consilium, in timore, & non suis præfidat viribus, sed in Deo spem suam omnem reponat: acque ita præparet animam suam ad tentationem modo hanc, modo illam: quia donec corpus erit coniunctum animæ, & præstituta diuinitus vitæ huius spacia necdum absoluta fuerint, nunquam deerunt tentationes siue dæmonum, siue carnis, siue mundi: quas vincere non poterit, nisi aduersa omnia in Deo, & cum Deo, & propter Deum fortiter perferendo. Id autem præstat homini Patientiæ virtus, quam frustra quispiam sibi ex seipso pollicetur: quia donum Dei est, vt pulchrè ait Propheta Dauid: *Veruntamen Deo subiectus esto anima mea: quoniam ab ipso patientia mea.* Ne quis sibi inaniter placeat, vanquam

Matth. 26.
Marc. 14.
Luca 22.
Ioan. 3.

Hodie quoq;
pios quosque
persecutione
pati ab impijs.
Titum 2.

Persecutiones malorum
vix nihil nocent pijs.
Deique amicis.

Impatientia
quanta mala
adferat secum.

Ioan. 16.
1. Timot. 3.

Eccle. 2.

Tentationes
omnes vincendi quis
solum modus
sit.
Psal. 61.

y suis

VI
22